

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین حوزه مطالعات

برنامه درسی^۱

Conceptualizing Curriculum Developing Counseling as a New Domain in Curriculum Studies

M. Rudi, K. Fathi Vajargah (Ph. D),
M. Arefi (Ph.D), R. Hakimzadeh
(Ph.D), M. Sharifi (Ph.D)

محمدتقی رودی^۱، دکتر کوروش فتیحی
و اجارگاه^۳، دکتر محبوبه عارفی^۴، دکتر
رضوان حکیم زاده^۵، دکتر مسعود شریفی^۶
چکیده:

Abstract Scientific disciplines evolve based on the modern needs of societies and curriculum is no exception. One of the recent concepts introduced in the curriculum area is curriculum counseling. Explaining and conceptualizing this concept could facilitate the improvement of the learning level and realizing the objectives of the curriculum. In this study, curriculum counseling was discussed as a new concept in curriculum studies. The approach employed in this research was qualitative with systematic review. The research data was collected through library studies and documentation. The findings of this study indicated that the concept of counseling curriculum has its theoretical basis and ground in new conceptualists' theories, including phenomenology theory and autobiography of the curriculum. In addition, curriculum counseling could play an important role in improving the level of learning and the teaching-learning methods, and particularly the development and enhancement of learner personality within the framework of curriculum. Counseling and psychology could cooperate effectively in curriculum studies in order to achieve curriculum counseling goals.

Keywords: curriculum studies, counseling, curriculum counseling, conceptualization

واژگان کلیدی:

۱. این مقاله مستخرج از پایان نامه دکتری آقای محمدتقی رودی با عنوان "تبیین و بررسی جایگاه مشاوره برنامه درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای حوزه مطالعات برنامه درسی" است. تاریخ دفاع: ۹۷/۶/۵

1397/01/12

1396/08/01

۲. دانشجوی دکتری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، رایانامه mohammad.roodi@yahoo.com

۳. استاد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، رایانامه kouroshfathi2@gmail.com

۴. دانشیار دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، رایانامه arefi6@gmail.com

۵. دانشیار دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تهران، رایانامه hakimzadeh@ut.ac.ir

۶. دانشیار دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، رایانامه m5charif@yahoo.fr

مقدمه

.)2006¹ (

² (

.)2008

:

:

.)1388 (

:

:

)1388

(:

(

---

¹ . Campbell

² . Bilbao

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

)...

(1386)

:

1»

« :

340 2

(

845)93

950

243

602

65

3

35

)2008(4

---

1. Curriculum Counseling

2. <http://msrt.ir/fa/grid/46>

3. <http://www.tabnak.ir/fa/news//461614>

4. Hatch

:

:)1972(¹

)2011(³ 2

»

«

:

6

5

4

---

¹ . Lundgren

² . *Niemi*

³ . *Sihvonen*

⁴ . Curriculum Coordinator

⁵ . Academic Consulting

⁶ . Curriculum Leadership

• تعريف برنامه درسى:

1 (1990² 1977³)
 5 1993⁶ 1994⁴ 1997⁷ 1978)
 1994(
 1993(
 1977(1990(

---

1. Barrow
 2. Milburn
 3. Beauchamp
 4. Goodson
 5. Longstreet
 6. Shane
 7. Marsh
 8. Wood
 9. Davis

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

1978 ( )
1977.)
» «
1
» « 1984(
)1995(²
-
( )84 1990
3
)1977(
4 «
)5 («
«)1977(:
:)5 («

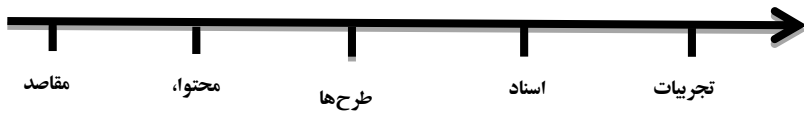
¹ . Tom

² . Brad

³ .syllabus

⁴ . Experiences

1

شکل شماره ۱: مفهوم‌سازی خطی برنامه‌دستی از معنی محدود به معنی گسترده (شاو^۲،
(۲۰۱۲)

2) 1 (.

4) 1988( )1995(

4 : 3 :

» «)23 1982(

¹. post-curricular activities

². Shao

³. Reynolds

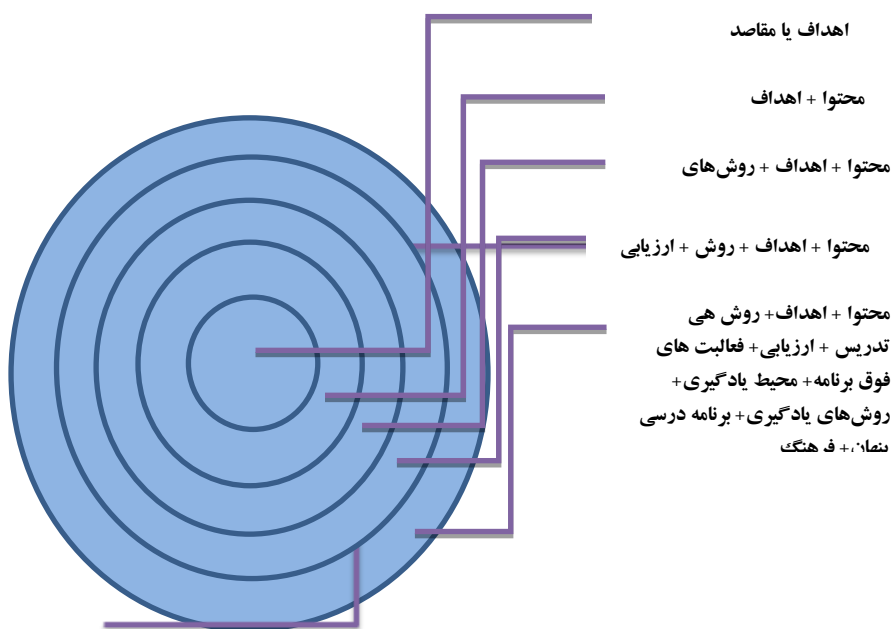
⁴. Halpin

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌دردسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

(1992¹ 2 2004³)

2011.)

شکل شماره ۲: دایره‌های متحدالمركز مفهوم‌سازی برنامه‌دردسی (برگرفته از شاو، ۲۰۱۲).

- خاستگاه‌های نظری مشاوره برنامه‌دردسی در نظریه‌های برنامه‌دردسی

¹ . Jackson

² . Ornestin

³ . Hunkins

:

.)1393

(

:

.)1388

(

:

:

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

- نو مفهوم‌گرایی در برنامه‌درسی:

1
2
3
4

21010 : (

.)206 :

)266 : 21010 : (:

---

¹ . Michael Apple

² . Giroux

³ . Noddings

⁴ . Grumet

)200 1980 (

:

)332 2010² 1 (

:

:

)2002(³ .)736-735 : 2010 (

)17 (

)737 : 2010 (

---

¹ . Connely

² . Xu

³ . Wraga

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

» « (1976) :

:

(1392 135) :

(2010)

- اتو بیوگرافی در برنامه‌درسی:

(1386)

∴

1

---

¹. Lived Curriculum

.)1990¹ (

)1388

(² :

.)1388 (

Currere

.)1392 (

- پدیدارشناسی در برنامه‌درسی:

---

¹ . Klein

² . *Goodlad*

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

(1 2002 .) 3 2001)

« 2007)⁵ »
(2002)⁴

6)1990 1977( )
(2001)

( )2008 (

---

¹ . Moran

² . moony

³ . Iqbal

⁴ . Triche

⁵ . van Manen

⁶ . Brookfield

)1386

: (.)1386 (

)1393

.)1393 : (

مشاغل و مفاهیم مشابه مشاوره برنامه درسی در حال حاضر کدام‌اند؟

:

:

:

:

»

« »

«

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

» « » «

:

« » « :
» « » « » « »

• حرفه‌گرایی در برنامه‌درسی: ¹ (2006)
(1992)

(2011)

(

)2011

/

1. کارکنان برنامه‌درسی : (2008)² (2008)³

(2011) ⁴ :

---

¹ . Fernandez

² . Oliva

³ . Schiro

⁴ . lunenberg

(2008)

2. تکنسین برنامه درسی

(...
2005¹ 2 3¹⁹⁹⁹.)

1943

3. رهبر برنامه درسی

---

¹ . Srivastava

² . Blease

³ . Busher

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

(¹2009)

«

:

2

(2009 21.)

(2002)

(³2004)

(⁴2015)

(3.) :

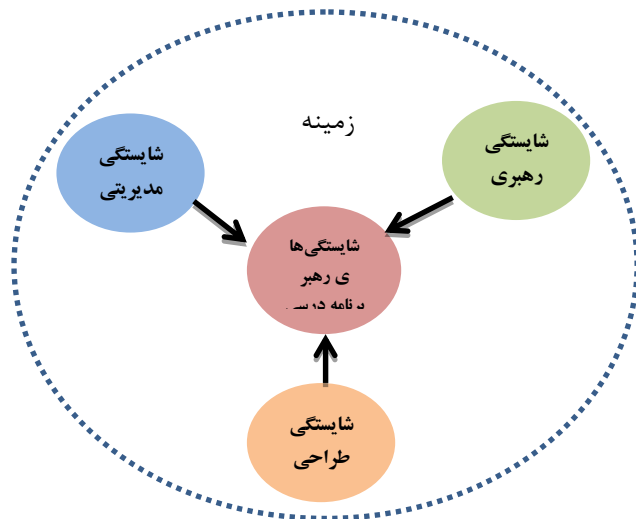
---

¹ . Wiles

² . Stark

³ . Kenneth

⁴ . Nabeel

(2015)

3

4. متخصص برنامه‌درسی

« » « » « »

(1992)

(2004) :

- حرفه‌ها و مشاغل مرتبط در حوزه‌های علمی دیگر

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

1

1. متخصص برنامه‌ریزی آموزشی:

2. مدیر مشاوره آموزشی:

3. مشاور آموزش:

4. مشاور یادگیری:

---

¹. O*Net (<https://www.onetonline.org/>)

۵. مشاور تحصیلی و مشاوره برنامه درسی:

/

1 ( )
) (:)2002²
 :)2008(
 /

3

4

/

5

:

---

¹ . Bemak
² . Cornely
³ . Academic development
⁴ . Career Development
⁵ . Personal/Social development

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

/

1)2008

(

:

(2003

:

3)2017

-

2

-

(

:

(2004 100)

:

.

:

-

---

¹. Connecticut State Department of Education

². Brady-Amoon

³. Keefe-Cooperman

(¹ 2011):

در حال حاضر مشاوره برنامه درسی در حوزه مطالعات برنامه درسی چه جایگاهی دارد؟

»

«

• تعریف مشاوره برنامه درسی

---

¹ . Jayne

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

)1992(

1.

» «

2.

(.1992)

• مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یک شغل

---

¹https://intranet.secure.griffith.edu.au/_data/assets/pdf_file/0011/248636/Curriculum-Consultant,-SEET-FT.pdf

رشته‌ها و حوزه‌های مطالعاتی اثرگذار و دخیل در شکل‌گیری مفهوم مشاوره برنامه
درسی کدام‌اند؟

:

:

...

:

:

(.

.)1383

( )

(

( )

.)2011

...

:

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

(¹ 1388).

بحث و نتیجه‌گیری

(1992)

(2010) 2007 1392 2002

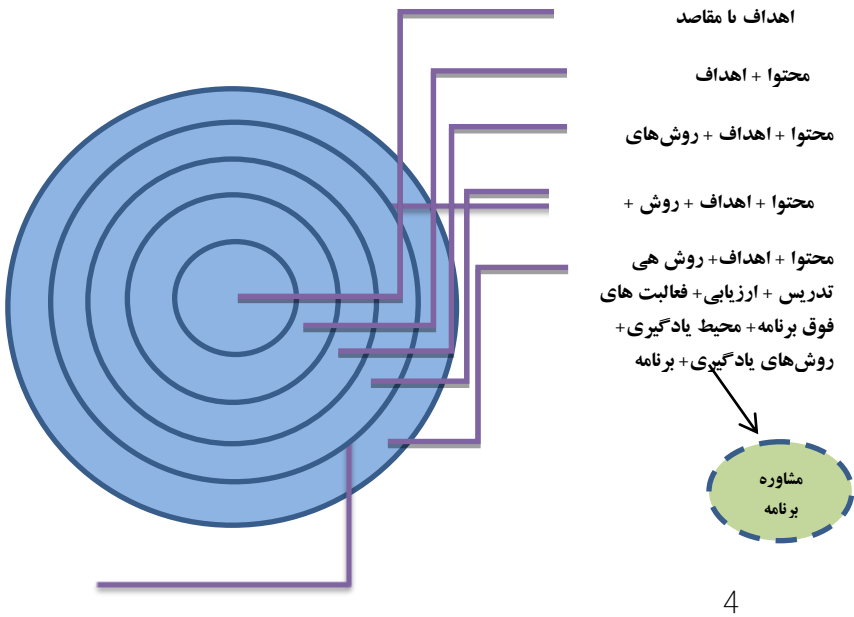
---

¹. *Santrock*

1977) 1982 : : 1988 1995 (

...

.)4 (

(

)2

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

مشاوره برنامه درسی		
رشته‌های مرتبط	جایگاه‌های نظری	تعریف
مطالعات برنامه درسی ( ) / ( )	/ /.. ...	: : - .

2

1972

(»

)2011

:

:

:

منابع

)1392(

•

)1393(

:

•

.51-27 24

)1388(

•

)1393(

•

.184-161 4 3

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌درسی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

)1386(•

)1388(•

)1388(•

- Barrow, R., & Milburn, G. (1990). **A critical dictionary of educational concepts**. New York: Harvester Wheatsheaf.
- Beauchamp, G. (1977). **Basic components of a curriculum theory**. In A. Bellack & H. Kliebard (eds.), Curriculum and evaluation (p.22). Berkeley: McCutchan.
- Bemak, F. & Cornely, L. (2002). **The SAFI model as a critical link between marginalized families and schools: A literature review and strategies for school counselors**. Journal of Counseling and Development, 80(3), 322-331.
- Bilbao, P. P., Lucido, P. I. Iringan, T. C. and R. B. Javier (2008). **Curriculum development**. Philippines: Lorimar Publishing, Inc.
- Blease, D. & Busher, H. (1999). The role and management of school laboratory technicians. School Science Review, June 1999, 80 (293).
- Brady, L. (1995). **Curriculum development**. Sydney: Prentice Hall.
- **Brady-Amoon, Peggy, Keefe-Cooperman, Kathleen (2017), Psychology, Counseling Psychology, and Professional Counseling: Shared Roots, Challenges, and Opportunities** The European Journal of Counseling Psychology, 2017, Vol. 6(1), 41–62, doi:10.5964/ejcop.v6i1.105,
- Campbell, Becky (2006). **Why Education is Important**, packer essay, October, 11, 2006.
- Connecticut State Department of Education. (2008). **Connecticut Comprehensive School Counseling Program Guide**. Author.
- Connelly, F. M. & Xu, S. J. (2010). **An overview of research in curriculum inquiry**. In: C. Kridel (Ed.). Encyclopedia of curriculum studies. London: Sage.

- Drake, Jayne K. (2011). **The Role of Academic Advising in Student Retention and Persistence**, About Campus, Vol 16 Issue 3.
- Fernandez, R., Sloan, K., Frank, K., McDermott, M., & Gershon, W. (2006). **Is curriculum work?** In J. L. Milam, S. Springay, k. Sloan, B. S. Carpenter||, (Eds), curriculum for a progressive, provocation, poetic, and public pedagogy (pp. 131-162). Troy, NY: Educators International Press.
- Goodson, I. F. (1994). **Studying curriculum**. New York: Teachers College Press.
- Hatch, Trish A. (2008). **Professional Challenges in School Counseling: Organizational, Institutional and Political**, *Journal of School Counseling*, v6 n22 2008.
- Iqbal, T. (2001). **The Phenomenological Approach In Islamic Studies: An Overview of a Western Attempt to Understand Islam**. The Muslim World, 9, 1.
- Jackson, P. W. (1992). **Conceptions of curriculum and Curriculum specialists In: Handbook of Research on Curriculum: A Project of the American Educational Research Association**, edited by Philip W. Jackson, 3-40, New York: Macmillan Pub. Co.
- Kenneth Leithwood, Karen Seashore Louis, Stephen Anderson and Kyla Wahlstrom (2004). **Review of research How leadership influences student learning**, University of Minnesota. Center for Applied Research and Educational Improvement. University of Toronto Ontario Institute for Studies in Education, Commissioned by The Wallace Foundation.
- Klein F. (1990). **Using of researching model as guidance curriculum process**. Educational Journal; 6(21): 19-32. [Persian].
- Longstreet, W. S., & Shane, H. G. (1993). **Curriculum for a new millennium**. Boston: Allyn and Bacon.
- Lundgren, U. P. (1972). **Frame factors and the teaching process: A contribution to curriculum theory and the theory of teaching**. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Marsh, C. J. (ed.) (1997). **Perspectives: Key concepts for understanding curriculum**. London & Washington, D.C.: The Falmer Press.
- Moran, D. & Mooney, T. (2002). **The Phenomenology Reader**, London, New York, Routledge.

مفهوم‌سازی مشاوره برنامه‌دستی به‌عنوان یکی از قلمروهای نوین...

- Nabeel M. Albashiry (2015). **Professionalization of Curriculum Design Practices in Technical Vocational Colleges: Curriculum Leadership and Collaboration**, Thesis University of Twente, Enschede.
- *Niemi* , Hannele & *Jakky-Sihvonen*, Ritva (2011). **Teacher Education Curriculum of Secondary School Teachers**, University of Helsinki. Department of Education. Helsinki, Finland.
- Nunan, D. (1988). **The learner-centered curriculum**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oliva, P. (2008). **Developing the Curriculum**. Pearson Education: published by Allyn & Bacon; 7 edition.
- Ornestin, A. C., & Hunkins, F. P (2004). **Curriculum: Foundations, Principles, and Issues**. Published by Pearson.
- Pinar, W. F. (1980). **Reply to my critics**. Curriculum Inquiry. 10 (2), 199-205.
- Pinar, W. F. (2010a). **Reconceptualization**. In: C. Kridel (Ed.). Encyclopedia of curriculum studies. London: Sage.
- Pinar, W. F. (2010b). **The Next Moment**. In E, Malewski (Ed.). Curriculum Studies Handbook. The Next Moment (pp. 528-533). NewYork: Routledge.
- Reynolds, J. B., & Halpin, D. (1982). **Curriculum development**. In P. J. Hills (ed.), A dictionary of education (pp.22-26). London: Routledge and Kegan Paul.
- Reynolds, W. (2010). **Curriculum theorizing**. In: C. Kridel (Ed.). Encyclopedia of curriculum studies. London: Sage.
- Schiro, M. (2008). **Curriculum theory: Conflicting vision and enduring concerns**. Los Angeles, CS; Sage Publication.
- Shao-Wen Su. (2012). **The Various Concepts of Curriculum and the Factors Involved in Curricula-making**. Journal of Language Teaching and Research, Vol. 3, No. 1, pp. 153-158, January 2012 © 2012 ACADEMY PUBLISHER Manufactured in Finland. doi:10.4304/jltr.3.1.153-158
- Sharkin, B. S. (2004). **College counseling and student retention: Research findings and implications for counseling centers**. Journal Of College Counseling, 7(2), 99.
- Srivastava, D.S (2005). **Curriculum and Instruction**. Isha Books India.

- Stark, J. S., Griggs, C. L., & Rowland-Poplowski, J. (2002). **Curriculum leadership roles of chairs in continuously planning departments.** *Research in Higher Education*, 43(3), 329– 57. doi: 10.1023/A:1014841118080
- Tom, A. R. (1984). **Teaching as a moral craft.** New York: Longman.
- Triche, S. S. (2002). **RECONCEIVING CURRICULUM: AN HISTORICAL APPROACH.** Faculty of the Louisiana State University.
- van Manen, M. (2007). **Phenomenology of Practice,** *Phenomenology & Practice*, Volume 1 No. 1, pp. 11 – 30.
- van Manen, M. (2008). **Pedagogical Sensitivity and Teachers Practical Knowing-in-Action** Max van Manen University of Alberta. *Peking University Education Review* (2008), 1–23.
- Wiles, Jon (2008). **Leading Curriculum Development.** Corwin-volume discounts.
- Wood, E., Helfenbein, R. J., Scribner, S. P, Magee, P., & Keller, D, B. (2011). **The impossible ethos of curriculum work.** *Journal of Curriculum Theorizing*, 7(3), 5-
- Wood, L., & Davis, B. G. (1978). **Designing and evaluating higher education curricula.** AAHE-ERIC/Higher Education Research Report No. 8. Washington, D. C.: The American Association for Higher Education.
- Wraga, W. (2002). **Recovering curriculum practice: Continuing the conservation.** *Educational Researcher*, 31 (6), 17-19.